

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 176/2026-46

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného AKSK, s.r.o., Námestie SNP 15, Banská Bystrica, proti uzneseniu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Svk/32/2025 z 1. augusta 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. novembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 listiny, základného práva na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 ústavy a podľa čl. 35 ods. 1 listiny, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 dohovoru, práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) uznesením najvyššieho správneho súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec mu vrátil súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je vlastníkom pozemku a chaty nachádzajúcich sa v katastrálnom území [REDAKOVANÉ] v chatovej osade [REDAKOVANÉ] ležiacej v Strečnianskom priesmyku na pravom brehu Váhu pri ústí doliny Hoskora do Váhu.

3. Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie vydal 18. decembra 2019 záverečné stanovisko č. OU-ZA-OSZP2-2019/004276-33/Gr (ďalej len „záverečné stanovisko“), ktorým podľa § 37 ods. 4 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie“) súhlasil s realizáciou cyklistickej diaľnice nazvanej „Žilina - Vrútky - Martin, úsek Strečno - Lipovec, Vrútky, Vrútky - Martin mimo cestného telesa I/18 (cyklodopravná trasa)“ (ďalej len „cyklodiaľnica“). Navrhnutá cyklodiaľnica by mala viesť cez chatovú osadu [REDAKOVANÉ] pričom má byť postavená aj na pozemkoch susediacich s pozemkom vo vlastníctve sťažovateľa. Navrhovateľom cyklodiaľnice i správneho konania vo veci posúdenia cyklodiaľnice na životné prostredie podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie je Žilinský samosprávny kraj.

4. Sťažovateľovi nebolo doručené záverečné stanovisko. Zároveň okresný úrad, Žilinský samosprávny kraj a ani iný verejný subjekt sťažovateľa ani žiadneho z chatárov v chatovej osade [REDAKOVANÉ] o zámere výstavby a prevádzky cyklodiaľnice neinformovali ani s nimi o tomto zámere nerokovali.

5. Sťažovateľ podal na Krajskom súde v Žiline ako správny súd podľa § 179 Správneho súdneho poriadku správnu žalobu opomenutého účastníka správneho konania proti okresnému úradu. Žalobou sa domáhal toho, aby súd uložil žalovanému povinnosť doručiť sťažovateľovi ako opomenutému účastníkovi konania záverečné stanovisko do troch dní od právoplatnosti uznesenia správneho súdu. V správnej žalobe uviedol, že mu nebolo doručené záverečné stanovisko, hoci sa s ním ako s účastníkom administratívneho konania podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie ústiaceho do vydania záverečného stanoviska malo konať. Žalobu odôvodnil tým, že jeho ústavou, listinou a dohovorom garantované základné práva (právo na priaznivé životné prostredie, právo vlastniť majetok, právo na súkromný a rodinný život, právo na zdravie a právo na spravodlivý proces) môžu byť záverečným stanoviskom priamo dotknuté.

6. Správny súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. ZA-31S/214/2022 z 31. októbra 2024 žalobu odmietol. Dospel k záveru, že sťažovateľovi nesvedčilo postavenie účastníka konania o posudzovaní vplyvov navrhovanej činnosti (cyklodiaľnice) na životné prostredie, ktorého zavŕšením bolo vydanie záverečného stanoviska 18. decembra 2019. Žalovaný preto nebol povinný so sťažovateľom konať a ani doručiť mu záverečné stanovisko. Teda sťažovateľa nemožno považovať za opomenutého účastníka predmetného správneho konania.

7. Proti uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť, ktorú najvyšší správny súd napadnutým uznesením zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Podstatou obsahovo rozsiahlej ústavnej sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa so záverom súdov o nepriznaní postavenia neopomenuteľného účastníka konania o posudzovaní vplyvov na životné

prostredie (ďalej len „EIA konanie“). Porušenie označených práv nastalo tým, že nedostal jasnú odpoveď na jeho argumenty predložené v kasačnej sťažnosti. Nesúhlasí so stanoviskom súdov, že pri posudzovaní zamýšľanej činnosti na životné prostredie sa vyhodnocuje životné prostredie ako celok a právny režim zákona o posudzovaní vplyvov sa vzťahuje na celú verejnosť. Požaduje posúdenie vplyvu navrhovanej činnosti – cyklodiaľnice na životné prostredie konkrétneho dotknutého územia. Z toho možno odvodiť posúdenie vplyvu činnosti na zdravie a kvalitu života ľudí bývajúcich v tomto území, ako aj ich postavenie ako neopomenuteľných účastníkov konania o posudzovaní vplyvov. Namieta ústavne nesúladný výklad § 179 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, čím mu najvyšší správny súd odňal možnosť domáhať sa súdnej ochrany svojich práv.

9. Podstata jeho argumentácie sa sústreďuje na preukázanie nesprávnosti záveru súdov o nepriznaní postavenia účastníka EIA konania. Na ten účel predkladá výklad ustanovenia § 24 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Uvádza, že zákon zavádza koncepciu materiálneho vplyvu navrhovanej činnosti na právo na priaznivé životné prostredie dotknutej verejnosti. V správnej žalobe a aj v kasačnej sťažnosti riadne preukázal, že záverečné stanovisko môže mať na jeho právo na priaznivé životné prostredie priamy právny vplyv. Rovnako preukázal aj priamy materiálny vplyv realizácie a prevádzky cyklodiaľnice na toto právo. Preto mu svedčí postavenie účastníka EIA konania. V tejto súvislosti sa domáha výkladu § 14 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) definujúceho účastníka konania. Uvádza, že konanie o posudzovaní vplyvu na životné prostredie tvorí spolu s územným konaním a stavebným konaním jeden celok. Preto vlastníci susedných pozemkov a nehnuteľností, ktorí sú neopomenuteľnými účastníkmi územného konania a stavebného konania, musia sa považovať za neopomenuteľných účastníkov konania o posudzovaní vplyvov. V opačnom prípade bude takýto vlastník iba štatistom v územnom konaní a stavebnom konaní.

10. Ako dlhoročný chatár v chatovej oblasti [REDAKOVANÉ] má postavenie neopomenuteľného účastníka konania, pričom výstavba a následná prevádzka cyklodiaľnice ovplyvní jeho právo na priaznivé životné prostredie. Podľa sťažovateľa zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie má rozšíriť možnosť verejnosti zúčastňovať sa posudzovania vplyvov na životné prostredie tak, aby nemuseli zložito preukazovať, že právo na priaznivé životné prostredie môže byť samotným správnym rozhodnutím a realizáciou navrhovanej činnosti priamo dotknuté.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie označených práv sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho správneho súdu, ktorý v súlade so správnym súdom dospel k záveru, že sťažovateľ nebol účastníkom EIA konania, v dôsledku toho mu nesvedčilo postavenie opomenutého účastníka podľa § 179 Správneho súdneho konania. Preto kasačnú sťažnosť sťažovateľa napadnutým uznesením zamietol. V kasačnej sťažnosti sťažovateľ namietal, že jeho postavenie účastníka EIA konania vyplývalo z toho, že predpokladané a odsúhlasené zásahy sa priamo dotknú jeho práva na priaznivé životné prostredie. V tejto súvislosti poukazoval na svoje vlastníctvo rekreačnej nehnuteľnosti v blízkosti navrhovanej činnosti. Preto sa s ním malo konať ako s opomenutým účastníkom v EIA konaní.

12. Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

13. Ústavný súd teda skúmal, či sa najvyšší správny súd odchýlil od prípustného výkladu aplikovaných právnych noriem a pristúpil k preskúmaniu zlučiteľnosti napadnutého uznesenia s ústavou, listinou a dohovorom.

14. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho správneho súdu vyplýva, že kasačný súd sa nestotožnil s názorom sťažovateľa, že jeho účastníctvo v EIA konaní malo vyplývať priamo z toho, že je vlastníkom nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v blízkosti navrhovanej činnosti. Touto otázkou sa najvyšší správny súd už zaoberal v uznesení sp. zn. 7Svk/7/2021 z 30. júna 2023 v obdobnom konaní, ktoré sa týkalo iných chatárov v tej istej chatovej oblasti, zastúpených tým istým právnym zástupcom s obdobnými argumentmi uplatnenými v kasačnej sťažnosti. Preto v podrobnostiach odkázal na odôvodnenie tohto uznesenia. Podstatou je záver kasačného súdu, že na to, aby sa dotknutá verejnosť stala aj účastníkom konania podľa tretej časti zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (posudzovanie vplyvov navrhovaných činností), sa takáto osoba, hoci je aj dotknutá na práve na životné prostredie, musí o svoju účasť prihlásiť postupom predpokladaným v § 24 ods. 3 alebo 4 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. To sťažovateľ neurobil a týmto spôsobom sa neprihlási o účasť v konaní, preto ho nemožno považovať za účastníka takeého konania a v dôsledku toho nemôže byť ani opomenutým účastníkom, s ktorým príslušný orgán mal konať. Uznesenie najvyššieho správneho súdu sp. zn. 7Svk/7/2021 bolo na základe ústavnej sťažnosti sťažovateľov (chatárov) posúdené ústavným súdom. Ústavná sťažnosť bola uznesením ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 6/2024 z 9. januára 2024 odmietnutá ako zjavne neopodstatnená. Z uvedeného dôvodu ústavnému súdu neprináleží na tomto právnom závere nič prehodnocovať či dopĺňať.

15. Najvyšší správny súd zároveň uviedol, že pri posudzovaní vplyvov sa koná priamo o práve navrhovateľa (v danom prípade Žilinský samosprávny kraj) navrhovanej činnosti na to, aby mohol žiadať o jej povolenie v povoľovacích konaniach. Nerozhoduje sa tu o povolení navrhovanej činnosti, teda ani o tom, že by iné osoby bez ďalšieho museli trpieť jej realizáciu. O tom, či sa takáto činnosť zrealizuje, sa rozhoduje až následne v ďalších povoľovacích konaniach. Aj keď je záväzná stanovisko pre tieto konania záväzná, neznamená to, že by sa v ňom uvedená činnosť musela realizovať bez toho, aby proti nej bolo možné namietat' aj z iných hľadísk než len zo samotného hľadiska vplyvov na životné prostredie ako celok. Najvyšší správny súd sa plne stotožnil so záverom krajského súdu, že sťažovateľove práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti nemôžu byť rozhodnutím (záverečným stanoviskom) priamo dotknuté. V príde

sťažovateľa tak neboli naplnené pojmové znaky účasti ani podľa § 14 ods. 1 správneho poriadku. Uvedenú právnu úvahu nemožno hodnotiť ako ovplyvnenú zjavným právnym omylom.

16. Vzhľadom na už uvedené zistenia ústavný súd konštatuje, že pri preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho správneho súdu nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohto súdu, t. j. taký jeho postup, ktorý by nemal oporu v zákone.

17. Z relevantných častí napadnutého rozhodnutia najvyššieho správneho súdu vyplýva, že odôvodnenie tohto rozhodnutia nenesie znaky arbitrárnosti ani extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti správnych súdov a poskytuje odpovede na sťažovateľom nastolené otázky. Najvyšší správny súd teda zrozumiteľne vysvetlil, prečo zamietol kasačnú sťažnosť. Za týchto okolností ústavný súd nemá ústavne relevantný dôvod na to, aby prehodnocoval právne závery najvyššieho správneho súdu a tieto následne podroboval ústavnoprávnej korekcii.

18. Ústavný súd sa z obsahu napadnutého uznesenia najvyššieho správneho súdu presvedčil, že obsahuje jasné, podrobné a zrozumiteľné odôvodnenie ku každej sťažovateľom uplatnenej kasačnej námietke. Ústavný súd nie je oprávnený a ani povinný tieto postupy a hodnotenia správnych súdov nahrádzať (m. m. I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a za týchto okolností nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho správneho súdu. K porušeniu označených práv sťažovateľa nedošlo z dôvodu, že námietky, ktoré sťažovateľ formuloval v podanej kasačnej sťažnosti, posúdil najvyšší správny súd materiálnym spôsobom, teda podľa ich skutočného obsahu, a dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť je potrebné zamietnuť. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho správneho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutých rozhodnutí. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

19. Ak najvyšší správny súd ústavne konformným a akceptovateľným spôsobom dospel k názoru, že kasačná sťažnosť sťažovateľa je nedôvodná, pričom vyčerpávajúcim spôsobom vysvetlil dôvody, ktoré viedli k tomuto záveru, a tento názor nebol ústavným súdom vyhodnotený ako svojvoľný (a teda ústavne neudržateľný), je zjavné, že absentuje akákoľvek príčinná súvislosť medzi uznesením najvyššieho správneho súdu a označenými základnými právami sťažovateľa.

20. Ústavný súd preto dospel k záveru, že v danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho správneho súdu a namietaným porušením označených základných práv sťažovateľa. Preto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 pís. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

21. Vo vzťahu k namietanému čl. 47 charty je potrebné uviesť, že normuje základné právo na spravodlivý proces, no aplikovateľnosť charty je podmienená aplikáciou práva Európskej únie (napr. IV. ÚS 172/2020). Ústavný súd vo vzťahu k predmetu napadnutého konania (konanie o správnej žalobe opomenutého účastníka, pozn.) uvedené nezistil. Sťažovateľ navyše ústavnú sťažnosť vo vzťahu k porušeniu čl. 47 charty konkrétne neodôvodnil. Ústavný súd preto aj v tejto

časti ústavnú sťažnosť odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2026

Robert Šorl
predseda senátu